

Drobiž.

Belokranjski pregovori in reki.

V Adlešičih zapisal I. Š.

Debelka (turšica) je do Vidova (15. junija) vsaki dan trikrat (nekateri pravijo pa sedemkrat) mrzlična, po Vidovu pa se ogreje i raste, t. j. do sv. Vida raste turšica le malo, ker je do tja navadno hladno, ker rabi turšica le gorkoto.

Kada debelko tripot suša stisne, je najbolja.

Kada je malo présada (zelnih sadik), je dosti zelja (ker sadijo ljudje presad prav redko, in zato so glave lepše in debelejše).

Kada je v jeseni dosti os, bo huda zima.

Iz prvega piščeta je kápun.

Kada projde lisica čez strnišče (t. j. kadar se po-zanjejo strni), je njena koža dobra.

Luka puhe (polhe) zatuka (zabija) (o sv. Luki se poskrijejo polhi).

Ni vsak kosec, ki koso nosi.

Nimam žulja na jeziku (da ne bi mogel govoriti, kadar je treba).

O križih (vnebohodu) dojde mali tovor muh, o binkoštih pa veliki tovor.

Sladko je méso puhovo (polhovo), a krhko je drvo bukovo (na bukvi je nevarno loviti polhe, ker se bukovo drevo rado lomi).

Sušec je rekel svečanu: Da ja morem, bi naredil tako zimo, da bi zmrznilo dete v materi in tele v kravi, pa ne pusti solnce (ki je že premočno).

Ukral bi nos izmed oči (da ga more).

Zatrl se bo s korenem i kocenom (popolnoma).

Iz belokranjskega besednega zaklada.

V Adlešičih zapisal I. Š.

Bodávina, e, f., bođec.
brcikati, po malem brcati.
čúnišče, a, n. = čolnišče, kraj, kjer je privezan čoln.
dihávina, e, f., dihanje.
dremec, a, m., drem.
flankiriti, flankirati.
glavática, e, f., glavната salata.
gñila, e, f., glina.
grahar, a, m., dlesk.
grejan, adj., pogret; grejano mleko.
grižnja, e, f., grizenje.
grmlje, n, n., grmovje.
hajdenka, e, f., ajdovica.
herav, adj., schief.
hribanek, a, m., hribček.
izjedljiv, adj., izbirčen v jedi.
kladivec, a, m., kladivce.
kmetstvo, a, n., kmetijstvo.
košče, a, n., kostje, n. coll. od kost.
krtinje, a, n. coll. od krtina.
kruhar, a, m., kdor kruh jé; deca so samo kruharji = samo jedo, a ne delajo.
mrzava, e, f., mržnja.
nepodaten, adj., neradodaren.
nihalka, n, f., die Schaukel.
oddaten, adj., radodaren.

odmáriti, ne marati; on je jako odmaril = ne mara nič.

oješiti, okisati.

omeljati, imp. ad omleti.

ósoh, adj., suh; osoha jesen.

osvojejaviti, svojejav postati.

páramet, a, m., barometer.

pišiviti, črviviti.

pódaten, adj., radodaren.

pomrziti na koga, zamrziti.

póžir, a, m., 1. požiralnik (der Wasserschlund),

2. vrtinec (der Wasserwirbel).

prebor, a, m., prebiranje.

preklonci, ev, m., prostor, kjer se zemlja prekloni.

V istem pomenu rabi tudi izraz »prevalci«, ker se zemlja prevali = prevesi.

pokrivati oči komu, sramoto delati.

prešestnost, i, f., prešestvo.

prezraka, e, f., prepih.

prískočen, adj., flink.

pródat, adj., prodan.

razdrobiti, menjati (denar).

raztruga, e, f., raztrga.

regracija, e, f., zabava, veselje (recreatio); to dete nam je za regracijo.

sen, a, m., senca.

sénoplet, a, m., die Senfblätter.

sivka, e, f., sivo proso.

stanovec, a, m., visoka detelja, ki belo cvete in je podobna lucerni.

starušljiv, adj., starikav.

suhec, a, m., suho vreme.

svetilo, a, n., svečava.

špánica, e, f., španska bolezen.

tulinkati, po malem tuliti.

vampav, adj., vampast.

vetrnik, a, m., vetrih, der Dietrich.

vešt, adj., vešč.

vis, a, m., višina; raste v vis.

vlačen, adj.; kruh je vlačén, kadar se vleče, ker ni dosti pečen.

volúšina, e, f., velik vol.

vriščiti, vriskati.

zábav, a, m., zabava; s tem bodo imela deca svoj zábav.

zakisélití, okisati.

zaklenjevati, zaklepati.

zdravlje, a, n., zdravje.

zbežnik, a, m., ubežnik.

zmrakniti, zmračiti.

zvon, a, m., zvonjenje; prišel je domu o zvonu; ustal sem po zvonu.

žabodernik, a, m., žaboder.

žrboleti, žuboreti.

žužina, e, f., žužek.

* * *

Golóbača, e, f., neke vrste goba. To besedo sem že priobčil v slovarčku I. zv. »Bisernic«. Da jo še enkrat priobčujem, napotilo me je to-le: naši goriški begunci iz Koblje glave pri Komnu so mi povedali, da pravijo tam našim gobam-jurčkom »golombe«. Beseda bo gotovo iz italijanščine in to iz lat. columba. Ni li naša goba le skrajšana beseda iz golomba?